

**Türkiye'de ikamet etmeyen yolcuların satın alarak Türkiye dışına götördükleri mallar için ödedikleri katma değer vergisinin malın gümrükten çıkışı sırasında iade edilebilecektir.**

|                   |                                |
|-------------------|--------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                         |
| <b>Kanun</b>      | KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU     |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.0.GEL0.57/5711-491/062913 |
| <b>Tarih</b>      | 28.12.2004                     |

**T.C**

**MALİYE BAKANLIĞI**

**Gelirler Genel Müdürlüğü**

**SAYI:** B.07.0.GEL0.57/5711-491

2812.04\*062913

**..... BAKANLIĞINA**

**(Tanıtma Genel Müdürlüğü)**

İLGİ:10.11.2004 tarih ve B160TGM0100002-484-7057-31037 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ve eki incelenmiş olup konuya ilişkin gerekli açıklamalar aşağıda yapılmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 11. maddesinin 1/b bendinde, Türkiye'de ikamet etmeyen yolcuların, satın alarak Türkiye dışına götördükleri mallar için Ödedikleri katma değer vergisinin malın gümrükten çıkışı sırasında iade edileceği hükme bağlanmış olup konuya ilişkin gerekli açıklamalar 43, 51, 71, 87, 91 seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğlerinde yapılmıştır.

Anılan Genel Tebliğlerde yapılan açıklamalar çerçevesinde Türkiyede ikamet etmeyen yolculara tanınan katma değer vergisi istisnası aşağıda belirtilen şekilde uygulanmaktadır.

**1. Türkiye'de İkamet Etmeyen Yolculara Tanınan İstisnadan Yararlanacaklar**

Söz konusu istisnadan, Türkiye'de ikamet etmeyen ve satın aldığı malı yurt dışına götüren Türk uyruklu veya yabancı uyruklu alıcılar faydalanabilecektir.

a) Türk Uyruklular: Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan gerçek kişiler Türkiye'de mukim sayıldığından prensip olarak istisnadan faydalanamayacaktır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde olmakla birlikte, bir yabancı ülkede ikamet etmekte olduklarına dair o ülke resmi makamlarından alınmış ikamet tezkeresi veya bu mahiyette bir belgeye sahip olanlar söz konusu istisnadan faydalanabilecektir.

b) Yabancı Uyruklular: prensip olarak Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde olmayanlar bu istisnadan faydalanabilir. Ancak kendilerine Türkiye'de geçici veya daimi ikamet tezkeresi verilmiş yabancı uyruklular istisnadan faydalanamaz.

## **2. İstisna Kapsamında Satış Yapabilecek Satıcılar**

Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara tanınan istisna kapsamındaki satışlar vergi dairesinden "izin belgesi" almış, gerçek usulde katma değer vergisi mükellefleri tarafından yapılabilir. Basit usulde katma değer vergisi mükellefi olanlar ile katma değer vergisi mükellefi olmayan satıcılardan alınan mallar için istisna uygulanması söz konusu değildir. İstisna kapsamında işlem yapmak isteyen satıcıların izin belgesi almak için vergi dairesine bir dilekçe ile başvurmaları yeterlidir. İzin belgesi işletmede görünür bir yere asılır.

## **3. İstisna Kapsamına Giren Mallar**

Her türlü mal teslimi istisna kapsamına girer. Yolcu beraberli eşya istisnası uygulamasından kişisel tüketime konu olabilecek miktardaki mallar yararlanabilecektir. Kişisel tüketim miktarını aşan mallar için bu istisnanın uygulanması mümkün değildir. Hizmet ifalarında istisna uygulanamaz.

## **4. İstisna Kapsamında Satış Yapılabilecek Asgari Tutar**

Alıcının istisna kapsamında satış yapabilen satıcılardan aldığı malların faturada gösterilen vergisiz bedelleri toplamının 100 Yeni Türk Lirasının üstünde olması halinde istisna uygulanabilir. Bu toplama, aynı faturada yer alan birden fazla mal çeşidi dahildir.

## **5. Satıcıların Uyacakları Esaslar**

Satıcılar, yabancı uyrukluların pasaportlarını, Türk uyrukluların ise pasaportları ile birlikte yabancı ülkelerde ikamet ettiklerine dair ikamet tezkeresi veya benzeri belgeyi gördükten sonra istisna kapsamında satış yapacaklardır. İstisna kapsamındaki satışlar dolayısıyla düzenlenecek faturaya, satıcı tarafından;

- - Alıcının pasaport nev'i ve numarası, Türk uyruklular için ayrıca yabancı ülkede ikamet ettiklerini gösteren belgenin tarih ve numarası,
- - Varsa alıcının banka şubesi ve hesap numarası,
- - Satıcının bu iadeler için hesap açtırmış olması halinde banka şubesi ve hesap numarası, yazılacaktır.
- - Fatura 4 nüsha olarak düzenlenecek, ilk 3 nüshası alıcıya verilecektir. 4 nüshah faturalar bastırılıncaya kadar ikinci ve üçüncü nüshaların alıcıya fotokopi olarak verilmesi mümkündür. Ancak fotokopi olarak verilen örnekler satıcı tarafından kaşe ve imza tatbiki suretiyle onaylanacaktır.

İadenin gümrükteki banka şubesinden yapılmasını isteyen satıcılar, fatura ile beraber alıcıya bir çek vereceklerdir. Bu çekte faturanın tarih ve numarası ile birlikte faturada gösterilen katma değer vergisi tutarı Yeni Türk Lirası olarak yer alacaktır.

Çek gümrükteki banka şubesine İbraz edildiğinde Yeni Türk Lirası tutarının karşılığı, A.B.D. Doları veya Euro cinsinden (alıcının kabul etmesi halinde Yeni Türk Lirası cinsinden ) alıcıya nakden ödenecektir. Söz konusu çekin üzerinde, Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara katma değer vergisi iadesi dışındaki işlemlerde kullanılamayacağı ve ciro edilemeyeceğine ilişkin şerhler bulunacaktır.

İstisna, verginin önce tahsil edilip, malın yurt dışına çıkarılmasından sonra iade edilmesi şeklinde uygulanacaktır. Buna göre, satış sırasında düzenlenecek faturada toplam mal bedeli üzerinden katma değer vergisi hesaplanıp ayrıca gösterilecek ve alıcıdan tahsil edilecektir. Bu vergi ilgili dönem beyannamesinde genel esaslar çerçevesinde beyan edilip ödenecektir. Bu vergi alıcıya 7. bölümündeki açıklamalara göre iade edilecektir.

Yukarıda belirtildiği gibi fatura ve çekin ayrı ayrı düzenlenebilmesinin yanı sıra, yetki belgesi almış aracı firmayla sözleşmesi bulunan izin belgeli satıcılardan isteyenlerin, fatura/çek ibareli belgeyi fatura olarak kullanması mümkün bulunmaktadır.

#### **Satıcılar, fatura çek düzenlemeleri halinde aşağıdaki şekilde işlem yapacaklardır:**

- a- İzin belgeli satıcılar, Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara yapacakları satışlarda kullanacakları fatura/çekleri 4 nüsha olarak düzenleyip aslı ile iki örneğini alıcıya vereceklerdir.
- b- Alıcılar gümrük çıkışında ellerindeki fatura/çek nüshalarının aslını ilgili gümrük görevlilerine onaylatıp muhafaza edecekler, diğer iki nüshayı görevlilere bırakacaklardır.
- c- İade alıcıda kalan onaylı fatura/çek asıl nüshası ile yapılacaktır.

#### **6. Alıcıların Uyacakları Esaslar**

Alıcıların istisnadan faydalanabilmeleri için satın aldıkları malları 3 ay içinde yurt dışına çıkarmaları gerekmektedir. Çıkış sırasında fatura nüshaları ve çek düzenlenmiş olması halinde satıcıdan alınan çek Türk gümrük kapılarında görevli bulunan gümrük memurlarına onaylatılacaktır. Onaydan önce malların gümrük görevlilerine gösterilmesi ve yurt dışına çıkarıldığının tespit edilmesi zorunludur. Görevliler malların gösterilmemesi ve yurt dışına çıkarılmaması halinde faturayı ve çeki onaylamayacaklardır. Alıcılar onaylattıkları 3 fatura nüshasından ikisini onayı yapan gümrük görevlisine bırakacaklardır.

## **7. Verginin Alıcıya İade Edilmesi**

Alıcılar malın satışı sırasında kendilerinden tahsil edilen vergiyi aşağıdaki şekillerde geri alabileceklerdir.

### **a) İadenin Gümrükten Çıkarken Alınması**

Satıcıların iade için çek verdikleri hallerde, çekte yazılı tutar çeki düzenleyen bankanın gümrükteki şubesinden alınabilecektir. Çeki düzenleyen bankanın gümrükte şubesinin bulunmaması halinde çek tutarı, bankacılık ve kambiyo mevzuatı gereğince gümrükteki herhangi bir banka şubesinden de tahsil edilebilecektir. Usulüne uygun olarak düzenlenmiş çek gümrük memuruna onaylatıldıktan sonra gümrükteki banka şubesine verilecektir. Onaylı çeki alan banka görevlisi onaylı faturayı gördükten sonra çekte yazılı tutan alıcıya döviz cinsinden nakden ödeyecektir.

### **b) İadenin Gümrük Çıkışından Sonra Alınması**

İadenin gümrük çıkışında ödenmesinin mümkün olmaması veya alınmak istenmemesi halinde, alıcı malın çıktığını gösteren onaylı belgeleri çıkış tarihinden itibaren 3 ay içinde satıcıya gönderecek, satıcı iade tutarını, belgeleri aldıktan sonra en geç 10 gün içinde alıcının banka hesabına veya adresine havale edecektir. Alıcı malın yurt dışına çıktığını göstermek üzere satıcıya fotokopi olmayan onaylı fatura nüshasını, çek düzenlendiği hallerde fatura ile beraber onaylı çeki gönderecektir.

### **c) Verginin Elden İadesi**

Alıcı yukarıdaki iki usulle de iadesini alamamışsa, fotokopi olmayan onaylı fatura nüshasının çıkış tarihinden itibaren 1 ay içinde satıcıya elden getirilmesi halinde satıcı tarafından iade tutarı nakden ödenebilecektir. Çek düzenlendiği hallerde fatura ile birlikte onaylı çek de satıcıya verilecektir.

### **d) İadenin Avans Olarak Ödenmesi**

Satıcılar, istedikleri takdirde iade tutarını alıcıya satış sırasında avans olarak ödeyebileceklerdir. Ancak avans tutarı, onaylı belgelerin kendilerine gelmesinden sonra indirim konusu yapılabilecektir. Bu durumda, satış faturasına iade tutarının avans olarak ödendiğine dair şerh düşülecektir.

Avans olarak ödenen tutarın iade edilmiş sayılabilmesi için satın alınan malın 3 ay içinde yurt dışına çıkarılması ve onaylı faturanın çıkıştan sonra 1 ay içinde satıcıya gönderilmesi zorunludur. Bu şartların

mevcut olmaması halinde avans olarak ödenen tutar iade edilmiş sayılmayacak ve indirim konusu yapılamayacaktır.

#### **e) İadenin Yetki Belgesine Sahip Aracı Firmalardan Alınması**

İadenin, Maliye Bakanlığından "Yetki Belgesi" almış aracı firmaların organizasyonu altında yapılması da mümkündür. Bu durumda, aracı firmanın anlaştığı satıcılardan satın alınan mallara ilişkin katma değer vergisi, önceki bölümlerde belirtilen sürelerle bağlı olarak, aracı firmalar tarafından gümrük çıkışında veya çıkıştan sonra İade edilebilecektir. Bu iade işleminde aracı firmanın Maliye Bakanlığınca onaylanmış belgeleri kullanılacaktır.

Bu kapsamda işlem yapmak isteyen aracı firmalar Maliye Bakanlığına bir dilekçe ile başvuracaklar, yapılacak araştırma ve inceleme sonunda "Türkiyede İkamet Etmeyen Yolculara KDV İadesi Yetki Belgesi" verilmesi uygun görülenler, anlaştıkları satıcılarla ilgili iade işlemlerini yapabileceklerdir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026